

D e c s i K a t i

PROJEKT - 1

/ Koszorús Rita – A tegnap vágya

Az érsekújvári Ernest Zmeták Művészeti Galéria 2021-ben indítja PROJEKT-1 c. kiállítássorozatát.

A projekt egy új platformot hoz létre művek prezentálására a galéria pincehelyiségeiben. Különböző területekről hoz kiállításokat, site-specific installációkat, melyek nemcsak festményeket, rajzokat, de például tipográfiát, vagy különböző intermediális projekteket mutatnak majd be. Koszorús Rita kiállításával nyílt meg a PROJEKT-1 első évada.

A *tegnap vágya* c. kiállítás Koszorús Rita aktuális művészeti programját mutatja be, melyben a nosztalgia fogalmát dolgozza fel. Egy univerzális élmény, a kollektív érzés létezését vizsgálja. A kiállítás része egy „*térbeli kollázs*”, ezúttal egy új elem – a szőnyeg – felhasználásával. A szőnyegek az „*otthon puha biztonságát*” idézik, egy olyan helyet, ahová elmene-külhetünk a világ elől, és csak játszhatunk. A térbeli

kollázs elemei szabadon átfedik egymást a festmény töredékeivel és az egész installáció részét képezik. A site-specific installáción kívül a kiállításon, mint kiegészítő momentumok és külön történet darabok/töredékek „*megjelennek*” a művész festményei is.

Az alkotó nem az eredeti „*odüsszeuszi érzéssel*” dolgozik, nem a hazavágyódás és a honvágy „*helyi*” kérdése foglalkoztatja, hanem maga a múlt, a gyermekkor és annak minden generáció számára egyedi kialakult attribútumai, melyek felfedezhetők szín és anyag asszociációkban, de magában az installációban, megalkotásának módszerében. Így hoz létre egy korokon átívelő és talán még generációk közötti kommunikációs rendszert is. Mint az a többi munkájára is jellemző, itt is egy kultivált precizitással megalkotott látványt tár fel előttünk. Saját gyermekkor-asszociációit, színanyag-érzés-émlékeit osztja meg

Koszorús Rita képzőművész

Koszorús Rita / schMERZraum 2.0

Koszorús Rita kiállításán készült fotók az érsekújvári Zmeták Ernő Művészeti Galériában.

schMERZbild - absztrakt kollázs sorozat egy-egy darabja.

a nézőkkel, előhívva ezzel a szemlélő privát emléképeit, kialakítva ezzel egy közös élményt – kollektív nosztalgiát. Ismertet és vizsgál, vajon mennyire képes egy szín, egy motívum esetleg egy anyag emlékeztetni a múltban „törtétekre”. Az installáció üzenetek hordozójává válik. A nosztalgiát, ezt az ambivalens érzést és fogalmat (görög: nosztosz–visszatérés+algosz–fájdalom) kortárs, friss látásmóddal közvetíti felénk. Az „algosz” szerepe enyhül és inkább az emlékezés és annak univerzális jellemzői/tulajdonságai kapnak teret. A cél nem érzésközvetítés a művész saját intim szférájából, inkább a nézőt próbálja „rávenni”, hogy felidézze saját anyag-színkor kötődéseit és ezen a vonalon egy szétágazó emlékezéshez jusson el, ezáltal megélje egyéni nosztalgiáját. Létrejön egy absztrakt vízió, mely a „vissza a jövőbe” ellentétét juttathatja eszünkbe.

Az „előre a múltba” oxymoron nagyon találó szókapcsolat Koszorús Rita fájdalommentes nosztalgiájának a megnevezésére. A művész által létrehozott absztrakt rendszert, olyan elemek alkotják, melyek többféle forrásból merítenek. A művészettörténetben (főleg az avantgárdban, minimalizmusban, arte poverában, lírai absztrakcióban) megtalálható jegyekkel is tovább dolgozik. Vizsgálva és tanulmányozva, új pozícióba, vagy hasonlóba – csak más korban – állítva már meglévő entitás darabkákat. Tudatosan teszi ezt, építi bele művészek neveit címeibe, utalva ezzel valamiféle

kapcsolatra gondolatvilága és az említett művész munkássága között. A schMERZ megnevezés kombinálva a bild, raum, rot, video szavakkal Kurt Schwitters dadaista gondolkodására utalnak. A legutóbbi munkákban még egy kötődés jelenik meg, mégpedig utalás az arte povera egyik képviselőjére Mário Merzre. A nyom és „kapcsolatkeresés” folytatódhatna Hans Hartung gesztusaival (melyeket beleszelídt a képeibe), Simon Hantai munkásságával... Ezeket a „megtalált” jegyeket belefoglalva a munkájába mégis egyedít és izgalmat alkot, ami további keresésre és gondolkodásra ösztönöz. Koszorús Rita eszközei a festés, tépés, fújás, rétegzés. Mintha mindegyik művelet tartalmazna „háttérgondolatokat”. A kompresszor használata - a festék applikálására – eredményezi, hogy a gesztusok nem olyan élesek és kemények, kialakul egy érdekes jelenség – a „puha gesztusok művészete”. Ezekon a helyspecifikus és térbeli kollázssal dolgozó kiállításokon megtörténik még egy érdekes momentum, az anyag metamorfózisa a művész keze alatt egy átmeneti helyzetet hoz létre.

Nem zárja le az anyag sorsát. Fontos számára az anyagok újrahaznosítása, és ez jellemző a papírkollázsaira is. A kiállítás egész felületén megtalálható egy másik motívumforrás is, mely a környezettudatos anyaghasználat és újrahaznosítás után maga a természetben megtalálható jelenségek figyelése és absztrakt leképezése.

Fotók forrása: a Zmeták Ernő Művészeti Galéria

Koszorús Rita
(1989)

A Pozsonyi Képzőművészeti Főiskola abszolvense. Festő szakon végzett. Róbert Jančovič és Daniel Fischer műtermében tanult. 2013-ban a Képzőművészeti Egyetemen Budapesten töltött egy szemesztert. Tanárai Bukta Imre és Kiss Péter voltak. Tanulmányai után Budapesten, Szlovéniában, Párizsban és Berlinben vett részt művészeti rezidens programokon. Több önálló kiállítása volt és részt vett számos csoportos kiállításon is. Pozsonyban él és alkot.